USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyň: **a) Z. A.**, **b) nezl. D. A.**, zastoupené Mgr. Robertem Tschöplem, advokátem se sídlem Pod Křížkem 428/4, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 7. 2023, č. j. 62 Az 33/2020-62,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobkyni a) a žalobkyni b) náklady řízení ve výši 6 365 Kč k rukám jejich zástupce Mgr. Roberta Tschöpla, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 21. 5. 2020, č. j. OAM-278/ZA-ZA11-P10-2019, žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyním podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobkyně napadly rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 30. 8. 2021, č. j. 62 Az 33/2020-30 zamítl. Proti tomuto rozsudku podaly žalobkyně kasační stížnost. Rozsudkem ze dne 12. 1. 2023, č. j. 7 Azs 307/2021-64, Nejvyšší správní soud zrušil označený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém krajský soud shledal žalobu důvodnou. Rozsudkem ze dne 28. 7. 2023, č. j. 62 Az 32/2020-62 (dále též „napadený rozsudek“), zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Plné znění napadeného rozsudku je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Rozsudek krajského soudu napadl žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád

správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Primárně poukazoval na to, že kasační stížnost podává ze stejného důvodu jako u manžela a otce žadatelek, pana A. (řízení vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 7 Azs 229/2023) a uvedl, že v případě celé rodiny, tedy žalobkyně a), žalobkyně b) a pana A. (dále také „manžel žalobkyně a)“) se soud dopustil nesprávného posouzení právní otázky a tato vada má za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Namítal, že při přezkoumávání skutkového stavu věci krajský soud nerespektoval vyslovený právní názor Nejvyššího správního soudu, aby se řádně vypořádal se všemi žalobními námitkami, neboť při soudním přezkumu nevycházel z azylového příběhu žalobkyně a) a jejího manžela, nepojal v celé své šíři odůvodnění napadeného správního rozhodnutí ve věci žadatelek a manžela žalobkyně a) a nereagoval na argumenty stěžovatele z vyjádření k žalobě.

[4] Krajský soud nehodnotil případ manžela žalobkyně a) v konkrétních (individuálních) souvislostech a danou věc velmi zjednodušil. Z rozhodnutí stěžovatele „vypreparoval dvě věty“, na kterých založil zrušující rozsudek, a to, že stěžovatel nezhodnotil příběh manžela žalobkyně a) z pohledu přiměřené pravděpodobnosti. Rovněž krajský soud vytrhl z kontextu celého rozhodnutí větu ohledně (ne)možnosti domoci se ochrany v zemi původu s tím, že stěžovatel nevysvětlil, z jakého důvodu u manžela žalobkyně a), v kontextu jím tvrzených skutečností týkajících se ujgurského etnika, by měla u něj smysl snaha domoci se ochrany u státních orgánů, když mezi skutečnosti byla i šikana ze strany kazašské policie. Taková tvrzení považoval za nelogická a nesrozumitelná a krajský soud tak nedostatečně a nepřesvědčivě odpověděl na žalobní námitky. Z řádného posouzení, které stěžovatel učinil, vyplynulo, že azylový příběh celé rodiny, především manžela žalobkyně a), od kterého výše uvedené odvozují svou azylovou žádost, nedokazuje relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Podle stěžovatele podklady založené ve spisovém materiálu poskytují oporu pro opačný právní názor, než jaký je vyjádřen v napadeném rozsudku krajského soudu. Z rozhodnutí stěžovatele je jasně seznatelné, z jakých podkladů vycházel a jakými úvahami se řídil při posouzení celého případu. Úvahy stěžovatele nepřekročily meze volné úvahy a nedošlo k porušení procesních předpisů. Rozhodnutí stěžovatele proto nelze považovat za nezákonné. Krajský soud tedy pochybil, pokud rozhodnutí správního orgánu zrušil. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalobkyně se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnily s rozsudkem krajského soudu. Uplatněné námitky neshledaly důvodnými. Se stěžovatelem nesouhlasily v tom, že by odůvodnění rozsudku krajského soudu bylo nepřezkoumatelné. Krajský soud své rozhodnutí odůvodnil dostatečně, když zejména zdůraznil nutnost aplikace důkazního standardu přiměřené pravděpodobnosti. Uvedený princip stěžovatel ve správním řízení nezohlednil. Jejich postavení je v rozhodující míře závislé na vyhodnocení situace manžela žalobkyně a). Akcentovaly i stereotypy nahlížení na ujgurskou menšinu, resp. úroveň lidských práv v Kazachstánu, přičemž pronásledování jejich manžela a otce s tímto přímo souvisí (tvrzené incidenty násilí ze strany policejních orgánů, kterým byl manžel žalobkyně a) vystaven). Obě žádosti je proto třeba posuzovat ve vzájemné souvislosti. Sám stěžovatel připustil, že Kazachstán nelze označit jako zemi s vysokým stupněm demokracie a vyskytují se zde zcela evidentně problematické případy v oblasti dodržování lidských práv. Z důvodů

úzkých politických vazeb mezi Čínou a Kazachstánem vzrůstá obava z dalšího omezování práv ujgurské menšiny v Kazachstánu. Souhlasily i se závěrem krajského soudu stran omezených možností ochrany manžela žalobkyně a) ze strany státních orgánů. Navrhly proto, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost zamítl a přiznal jim náhradu nákladů řízení.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro kasační soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat např. tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, či např. ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47 atp.).

[8] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[9] Rozsudek krajského soudu ze dne 24. 8. 2023, č. j. 62 Az 32/2020-65, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2020, č. j. OAM-279/ZA-ZA11-P10-2019, jímž nebyla udělena mezinárodní ochrana manželu žalobkyně a) a otci žalobkyně b). Tento rozsudek byl následně potvrzen usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2023, č. j. 7 Azs 229/2023-33, kasační stížnost žalovaného byla odmítnuta pro nepřijatelnost.

[10] V důvodové zprávě k § 13 zákona o azylu se uvádí, že toto ustanovení vytváří předpoklady pro zajištění principu jednoty rodiny v souladu se zásadou, že rodina má právo na ochranu jako celek a osud rodiny by měl být shodný, neboť je-li pronásledován jeden její člen, je touto skutečností postižena celá rodina. V nyní projednávané věci žalobou napadené rozhodnutí trpí stejnými nedostatky jako rozhodnutí ve věci manžela žalobkyně a). Žádost manžela žalobkyně a) a otce žalobkyně b) o mezinárodní ochranu a jeho azylový příběh je v úzké spojitosti s žádostí jeho rodinných příslušníků. Žalobkyně *de facto* nemají vlastní azylový příběh, ale tvrzené problémy v zemi původu souvisí s otcem rodiny a s jeho pronásledováním v Kazachstánu. Popisované incidenty se týkají i jich, neboť vedou společný rodinný život. Jejich případ nelze od žádosti otce rodiny mechanicky oddělit, naopak je třeba obě žádosti posuzovat ve vzájemném kontextu. Z textu žalobou napadeného rozhodnutí, rozsudku krajského soudu i kasační stížnosti je patrné, že důvodem pro neudělení mezinárodní ochrany žalobkyním byl právě neúspěch azylového příběhu otce rodiny. Za této situace žalobou napadené rozhodnutí nemůže samostatně obstát (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2021, č. j. 7 Azs 436/2019-32).

[11] Ve vztahu k tvrzené nepřezkoumatelnosti a vadnosti rozsudku krajského soudu lze odkázat např. na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, či ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45 atp.). Podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval krajský soud v souladu s uvedenou judikaturou. Závěry krajského soudu jsou plně přezkoumatelné, resp. srozumitelné. Důkladně vypořádal stěžejní žalobní námitky, resp. jádro věci. Náležitě odůvodnil, z jakého důvodu bylo třeba rozhodnutí správního orgánu zrušit, přičemž nepřehlédl ani obsah rozhodnutí stěžovatele. Nezohlednění vyjádření správního orgánu přitom nezakládá automatickou nutnost zrušení rozsudku krajského soudu, což plně platí i v dané věci (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2009, č. j. 1 As 64/2009-153, ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 80/2011-122, ze dne 29. 4. 2014, č. j. 2 As 23/2014-34, ze dne 29. 3. 2016, č. j. 5 As 74/2015-56, ze dne 7. 2. 2018, č. j. 9 As 330/2016-192).

[12] Krajský soud plně respektoval i východiska zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2023, č. j. 7 Azs 307/2021-64. Dostál tak požadavkům zákona a judikatury (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, či usnesení téhož soudu ze dne 24. 3. 2021, č. j. 2 Azs 3/2021-27). Není přitom pravdou ani to, že by krajský soud vytrhával z kontextu jednotlivé věty napadeného rozhodnutí. Kasační soud nepřisvědčil ani tomu, že by krajský soud nevycházel z azylového příběhu, či že by nereflektoval napadené rozhodnutí v celé šíři. Krajský soud případ hodnotil ve všech souvislostech a s přihlédnutím k obsahu spisu, resp. argumentaci stěžovatele v napadeném rozhodnutí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se krajský soud nedopustil ani porušení práva na spravedlivý proces a rovnost účastníků řízení, jak obecně tvrdil stěžovatel. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou vadu v postupu krajského soudu, pro kterou by bylo nutno přistoupit k zrušení jeho rozsudku (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[13] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Zástupce žalobkyň učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé – vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 5. 10. 2023 [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif")]. Za jeden úkon právní služby zástupci žalobkyň náleží mimosmluvní odměna snížená o 20 %, a to v celkové výši 4 960 Kč (2 x 2 480 Kč) [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce žalobkyň je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), tj. o 1 105 Kč. Celková částka náhrady nákladů řízení proto činí 6 365 Kč.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2023

David Hipšr
předseda senátu